

Број/Број: 01,03/03/11-05-1-143/11

Сарајево/Sarajevo: 1.7.2011.

**IZVJEŠTAJ SA TREĆEG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE, STRASBOURG,
20.-24.06.2011.**

Treći dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope održan je u Strasbourgu od 20. do 24. juna 2011. godine. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope, u kojoj su bili:

1. Milica Marković, član Delegacije;
2. Saša Magazinović, član;
3. Mladen Bosić, član;
4. Ismeta Dervoz, zamjenica člana;
5. Boško Tomić, zamjenik člana;
6. Edina Vežzagić, sekretar.

Na početku zasjedanja **Parlamentarna skupština Vijeća Evrope potvrdila je akreditivne Delegacije Bosne i Hercegovine, bez bilo kakve rasprave ili osporavanja akreditiva zbog kašnjenja u imenovanju Delegacije.**

1. SUSRETI ČLANOVA DELEGACIJE PSBiH U TOKU ZASJEDANJA

Članovi Delegacije su u okviru učešća na zasjedanju PSVE, održali pet sastanaka: s predsjednikom PSVE **Mevlütom Çavuşoğluom**, s predstavnicom generalnog sekretara Vijeća Evrope u BiH **Mary Ann Hennessey**, sa šefom Sekretarijata za Monitoring PSVE **Caroline Ravaud**, sa članovima **Monitoring komiteta PSVE**, sa sutkinjom Evropskog suda za ljudska prava iz BiH **Ljiljanom Mijović**.

Prije početka zasjedanja Delegacija je održala sastanak s predstavnicom generalnog sekretara Vijeća Evrope u BiH **Mary Ann Hennessey**. Gđa Hennessey je izrazila dobrodošlicu članovima Delegacije, te je rekla kako očekuje da će akreditivi Delegacije biti prihvaćeni, uprkos kašnjenju u imenovanju Delegacije i činjenici da je posmatračka misija VE ocijenila da su izbori u BiH u oktobru 2010. godine održani u suprotnosti s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Članovi Delegacije informirali su gđu Hennessey o aktivnostima novouspostavljenog Predstavničkog doma PSBiH, te namjerama za aktivan angažman u okviru Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope.

Sastanak sa šefom Sekretarijata Monitoringa PSVE održan je drugog dana zasjedanja. Gđa **Ravaud** je tom prilikom informirala članove Delegacije o monitoring proceduri koju, u ime Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope, provodi Monitoring komitet. Monitoring komitet prati ispunjavanje postprijetnih obaveza Bosne i Hercegovine prema Vijeću Evrope i utvrđuje činjenice na osnovu posjeta koizvjestilaca Komiteta. Izvjestioci, na osnovu prikupljenih činjenica, pripremaju izvještaje o kojima se raspravlja na plenarnoj sjednici PSVE, što rezultira usvajanjem odgovarajućih rezolucija i preporuka. Obaveza je da se jedanput u dvije godine Skupštini podnese sveobuhvatan izvještaj na koji, prije rasprave na Komitetu i plenumu, državni parlamenti mogu davati komentare. Zadnji

sveobuhvatan izvještaj o BiH prezentiran je u septembru 2008. godine, nakon čega su uslijedila dva druga izvještaja koja su se posebno fokusirala na hitnu potrebu ustavnih promjena u zemlji. Zbog činjenice da proces formiranja vlasti u BiH još uvijek nije okončan, posjeta koizvjestilaca Monitoring komiteta PSVE je odgođena i vjerovatno će se realizirati najesen. Gđa Ravaud se interesirala za prioritete u radu PSBiH u narednom periodu, izgledima za provođenje odluke Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci i stavove članova Delegacije u pogledu trenutne situacije u vezi s formiranjem vlasti u BiH.

Gosp. Mladen Bosić rekao je kako je potrebno poslati optimističnije i pozitivnije poruke iz Strasbourga. Naveo je kako u BiH ne postoji konsenzus u vezi sa širinom ustavnih promjena, dok je konsenzus o potrebi provođenja odluke u predmetu Sejdić i Finci neupitan. Mišljenja je da ovi procesi moraju i trebaju biti pokrenuti unutar Parlamentarne skupštine BiH, te da rješenja u BiH ne treba da budu nametnuta izvvana.

Gđa Dervoz je informirala gđu Ravaud o početku aktivnosti PSBiH, te pozitivnoj atmosferi u najvišem zakonodavnom tijelu u BiH. Izrazila je uvjerenje da je Parlamentarna skupština BiH spremna da pokrene naprijed procese u BiH.

Odgovarajući na pitanje u vezi s formiranjem vlasti, gđa Milica Marković i gosp. Boško Tomić ocijenili su kako ključ problema leži u neriješenim odnosima u Federaciji BiH. Gosp. Tomić je rekao kako Republika Srpska ne može prihvatiti da mandatar Vijeća ministara BiH bude gosp. Slavo Kukić. Na opasku gđe Ravaud kako je osjetljivo negirati nekome da je Hrvat, gosp. Bosić je pojasnio da se ne radi o negiranju činjenice da je neko pripadnik jednog naroda, nego o tome da li je on legitiman predstavnik tog naroda.

Gđa Ravaud je naglasila kako Vijeće Evrope ne želi da se miješa u unutrašnje stvari BiH, ali da svi moraju biti svjesni činjenice da je BiH ulaskom u Vijeće Evrope preuzela obaveze prema toj organizaciji, a zadatak VE je da osigura da te obaveze budu i ispunjene. Pritom je naglasila da stručne savjete koje daje Vijeće Evrope poput mišljenja Venecijanske komisije treba iskoristiti, ali da oni nisu obavezujući i ne predstavljaju bilo kakvu vrstu nametanja. Na kraju je pozvala članove Delegacije na što aktivniji angažman u komitetima PSVE.

Istog dana, u utorak, 21. juna, obavljena je i razmjena mišljenja između članova Monitoring komiteta PSVE i članova Delegacije PSBiH u vezi sa situacijom u BiH. Tom prilikom, izvjestilac za BiH gđa Karin Woldseth upoznala je članove Komiteta s činjenicom da BiH nije izvršila presudu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH te da su, slijedom toga, izbori održani u oktobru 2010., u suprotnosti s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Nadalje, BiH se suočava sa zastojem u formiranju državne vlasti, a važni, reformski zakoni nisu usvajani od oktobra prošle godine. Gđa Woldseth je postavila pitanje članovima Delegacije zašto u Delegaciji nema predstavnika hrvatskog naroda, kada se očekuje formiranje Vijeća ministara BiH i kada će Bosna i Hercegovina provesti presudu Evropskog suda za ljudska prava. U ime Delegacije BiH, govorili su gosp. Mladen Bosić i gđa Ismeta Dervoz. Gosp. Bosić naveo je kako je nedostatak hrvatskog člana u Delegaciji, uslovno rečeno, tehničke prirode – Delegacija nije kompletna i čeka se imenovanje preostalih članova iz Doma naroda. Predviđeno je da Dom naroda u Delegaciju imenuje hrvatske članove i očekuje se da će cijeli proces biti završen najkasnije za mjesec dana. Po pitanju provođenja presude Sejdić-Finci, gosp. Bosić je odgovorio da u BiH ne postoji nijedna politička stranka koja osporava potrebu provođenja presude, te kako to predstavlja dovoljan razlog za optimizam da će i ovo pitanje biti riješeno u najkraćem mogućem roku. Optimista je i po pitanju usvajanja zakona o državnoj pomoći, a izrazio je i očekivanje da će Vijeće ministara BiH biti formirano vrlo brzo. Gđa Dervoz informirala je članove Komiteta o formiranju radnih tijela PDPSBiH i pozitivnoj atmosferi koja vlada u ovom domu. Izrazila je uvjerenje da je Evropska unija zajednički cilj svih političkih opcija, i da će, uprkos činjenici da neki politički lideri nastoje održati *status quo*, prevladati odgovornost prema državi i prema budućim naraštajima.

U četvrtak, 23. juna 2011., održan je i sastanak s predsjednikom PSVE gosp. **Mevlütom Çavuşogluom**. Gosp. Çavuşoglu izrazio je toplu dobrodošlicu novoimenovanoj Delegaciji Parlamentarne skupštine BiH. Također je izrazio zadovoljstvo zbog optimizma s kojim su članovi Delegacije prezentirali početak rada PSBiH i prioritete poput usvajanja zakona o popisu stanovništva, zakona o državnoj pomoći, provođenju odluke u predmetu Sejdić-Finci. Nakon što je informiran o trenutnoj fazi u kojoj se nalazi proces formiranja Vijeća ministara BiH, gosp. Çavuşoglu interesirao se i za proceduralna pitanja u slučaju da predloženi kandidat za mandatar Vijeća ministara BiH ne dobije podršku u PSBiH. Posebno je pozdravio informaciju da je predsjedavajući PDPSBiH odmah nakon formiranja Doma uputio poziv Predsjedništvu BiH da pokrene procedure u vezi s imenovanjem predstavnika BiH na upražnjena mjesta u tijelima Vijeća Evrope.

U susretu sa sutkinjom Evropskog suda za ljudska prava iz BiH gđom Ljiljanom Mijović, parlamentarci su informirani o radu ovog suda, te su razmijenjena mišljenja u vezi s provođenjem odluka Suda od strane BiH.

S obzirom da proces imenovanja Delegacije PSBiH u PSVE nije još uvijek okončan i da se očekuje imenovanje preostalih članova, članovi Delegacije postigli su dogovor o raspodjeli članstva u komitetima PSVE, kako bi osigurali kontinuitet u radnim tijelima PSVE. Raspored članstva izmijenit će se u dogovoru sa ostalim članovima nakon zvaničnog konstituiranja Delegacije. U skladu s dogovorom, raspored članova Delegacije PSBiH u komitetima je sljedeći:

- **Politički komitet** (član Saša Magazinović, zamjenik Mladen Bosić)
- **Komitet za pravne poslove i ljudska prava** (član Milica Marković, zamjenik Mladen Bosić)
- **Komitet za ekonomske poslove i razvoj** (član Boško Tomić)
- **Komitet za socijalna, zdravstvena i porodična pitanja** (član Milica Marković)
- **Komitet za migracije, izbjeglice i populaciju** (član Saša Magazinović)
- **Komitet za kulturu, nauku i obrazovanje** (član Ismeta Dervoz)
- **Komitet za okoliš, poljoprivredu i lokalne i regionalne poslove** (član Mladen Bosić, zamjenik Boško Tomić)
- **Komitet za jednake mogućnosti za žene i muškarce** (član Ismeta Dervoz)

Na sastanku Komiteta za kulturu, nauku i obrazovanje, gđa Dervoz je izabrana i u članstvo Potkomiteta za medije koji djeluje u okviru Komiteta za kulturu, nauku i obrazovanje, ali će zbog kašnjenja Delegacije BiH u dostavljanju liste članstva u komitetima, ova odluka formalno biti potvrđena na narednom sastanku Komiteta.

2. ZNAČAJNIJE TEME ZASJEDANJA

Nacionalni parlamenti – garanti ljudskih prava u Evropi

Izvjestilac Christos Pourgourides (Kipar, EPP/CD) u svom je izvještaju istraživao potencijal nacionalnih parlamenata u kontekstu zaštite ljudskih prava. Učesnici rasprave o ovoj temi saglasili su se da su parlamenti ključni za provođenje međunarodnih normi o ljudskim pravima na nacionalnom nivou, te da je njihova dužnost da štite ljudska prava kroz donošenje zakona, učesće u ratificiranju međunarodnih povelja o ljudskim pravima, pozivanje vlade na odgovornost, održavanje kontakata sa institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i poticanje stvaranja kulture poštivanja ljudskih prava. Izvjestilac je, između ostalog, predložio da parlamenti uspostave komisije koje bi ocjenjivale usklađenost nacrtu zakona s ljudskim pravima i nadzirale postupanje vlada u skladu s međunarodnim standardima o zaštiti ljudskih prava. U usvojenoj Rezoluciji br. 1823 (2011) Parlamentarna skupština Vijeća Evrope pozvala je nacionalne parlamente da provedu sljedeće principe parlamentarnog nadzora poštivanja međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava: uspostavljanje odgovarajućih parlamentarnih struktura koje će osigurati strog i redovan nadzor postupanja u skladu s međunarodnim obavezama po pitanju zaštite ljudskih prava, kao što su komisije za ljudska prava ili slične strukture; komisije za ljudska prava moraju imati pristup nezavisnoj ekspertizi iz oblasti zaštite ljudskih prava; saradnja i održavanje redovnog dijaloga s relevantnim državnim i međunarodnim

tijelima za zaštitu ljudskih prava (kao što su PSVE i komesar VE za ljudska prava), kao i s predstavnicima nevladinih organizacija koje imaju značajno iskustvo o ovoj oblasti.

Uloga parlamenata u jačanju i razvoju socijalnih prava u Evropi

U debati održanoj na osnovu izvještaja Carine Ohlsson (Švedska, SOC) parlamentarci su izrazili žaljenje zbog činjenice je u više evropskih zemalja došlo do ogromnih smanjenja u programima socijalne pomoći, programima čiji je cilj osiguranje pristupa socijalnim pravima što, nažalost, ima dramatične posljedice po najsiromašnije i najobespravljenije kategorije stanovništva. Skupština vjeruje da parlamenti imaju ključnu ulogu u jačanju i razvoju socijalnih prava, te stoga u usvojenoj Rezoluciji br. 1824 (2011) poziva nacionalne parlamente da: preduzmu mjere s ciljem provođenja preporuka iz Rezolucije br. 1792 (2011) o nadzoru obaveza iz oblasti socijalnih prava; u parlamentarne debate o ljudskim pravima uključe redovan pregled ostvarivanja socijalnih prava, osiguravajući da vlade provode neophodne mjere slijedom odluka Evropskog komiteta za socijalna prava s ciljem provođenja odredbi revidirane Evropske socijalne povelje; redovno nadziru vladine politike koje podrazumijevaju provođenje prava na zdravlje; osiguraju parlamentarni nadzor nad primjenom međunarodnih sporazuma, programa i budžeta koji mogu uticati na socijalna prava; podižu svijest među parlamentarcima o socijalnim pravima; jačaju međuparlamentarnu saradnju i unaprijede razmjenu najboljih praksi na međunarodnom nivou; aktivno učestvuju u kampanjama za promociju ljudskih prava.

Širenje demokratije putem smanjenja starosne granice za glasanje na šesnaest godina

Izvještaj o smanjenju starosne granice za glasanje na izborima na šesnaest godina pripremio je izvjestilac Miloš Aligrudić (Srbija, EPP/CD). Prezentirajući svoj izvještaj, gosp. Aligrudić je rekao kako bi se smanjenjem starosne granice za glasanje mladi ljudi osjećali uključenijima i povećala bi se vjerovatnoća za njihovo buduće uključivanje u politički proces. „Ovo širi demokratiju, a politiku općenito čini reprezentativnijom“, rekao je Aligrudić. **U ovoj debati učestvovao je i član Delegacije PSBiH gosp. Mladen Bosić. Gosp. Bosić istupao je u ime Evropske demokratske grupe (EDG). Nacrt rezolucije o smanjenju starosne granice za glasanje okarakterizirao je veoma ozbiljnim, ocijenivši povezivanje pitanja ljudskih prava sa starosnom granicom za glasanje osjetljivim. U tom kontekstu, postavio je pitanje nisu li onda ugrožena i prava petnaestogodišnjaka i četrnaestogodišnjaka. Nadalje je naveo kako je veoma mali broj parlamenata odobrio smanjenje granice za glasanje na šesnaest godina, te je postavio pitanje zašto bi nacionalni parlamenti koji su odbili ovakav prijedlog sada podržali ponuđeni nacrt rezolucije. Na nacionalnim je parlamentima da donesu odluku o dobnoj granici za glasanje, posebno imaju li se u vidu kulturne razlike i običaji koji postoje u različitim zemljama. Stoga, prema mišljenju gosp. Bosića, ne bi bilo ispravno predlagati državnim parlamentima da spuste starosnu granicu za glasanje na šesnaest godina. „Mišljenje moje grupe je da ne trebamo djecu tako rano gurati u okrutni stvarni svijet i vjerujemo da to nije u njihovom najboljem interesu“, zaključio je gosp. Bosić.**

U odgovoru na tok debate, gosp. Aligrudić je rekao kako ne može zahvaliti gosp. Bosiću na podršci, istakavši kako je prilikom pripreme izvještaja bio svjestan da prijedlog o smanjenju starosne granice za glasanje nije lako provesti, jer to u mnogim zemljama zahtijeva složene procese, poput ustavnih promjena. Naveo je kako su mladi već sa četrnaest godina moralno i obrazovno u stanju razlikovati dobro i loše, kao i uočavati razlike u političkom smislu, te je stoga ponovio kako se zalaže za smanjenje granice za glasanje. Nakon debate, usvojena je Rezolucija br. 1826 (2011) kojom je PSVE pozvala zemlje članice da: stvore neophodne preduslove za učešće mladih u građanskom životu kroz obrazovanje i promociju angažmana u zajednici; ispitaju mogućnost smanjenja starosne granice za glasanje na šesnaest godina u svim zemljama i za sve izbore; ispitaju mogućnost smanjenja starosne granice za kandidiranje na različitim vrstama izbora (izbori za lokalna i regionalna tijela, parlament, senat, predsjedništvo).

Živjeti zajedno u Evropi 21. stoljeća

Ova debata organizirana je povodom izvještaja Grupe eminentnih osoba VE „Živjeti zajedno – kombiniranje različitosti i slobode u Evropi 21. stoljeća“, prezentiranog 11. maja 2011. godine povodom 121. sastanka Komiteta ministara VE u Istanbulu. Analiza Grupe eminentnih osoba daje osnovu za dalje promišljanje budućnosti Evrope koje treba da uključi političare, nevladine organizacije, sindikate, omladinske organizacije, akademike, predstavnike religijskih zajednica, medija i lokalnih vlasti. Evropa je multikulturalna i evropski narodi dokazali su da mogu živjeti zajedno u različitosti. Iako se multikulturalizam suočava s određenim poteškoćama na nacionalnom nivou, parlamentarci PSVE vjeruju da asimilacija nije rješenje. U usvojenoj Rezoluciji br.1975 (2011) navodi se da jačanje zajedničkih evropskih vrijednosti i identiteta treba biti promovirano na način koji neće značiti ukidanje različitih kultura određenih grupa, nego očuvati i inkorporirati te specifičnosti u zajednički, evropski okvir. Sa svoje strane, PSVE izrazila je spremnost da doprinese promjenama koje su potrebne kako bi se osigurala veća kohezija u evropskim društvima i kako bi svi uživali u dobrobitima zajedničkog života.

Reforma Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope

Izvještaj o reformi Parlamentarne skupštine VE pripremio je Jean Claude Mignon (Francuska, EPP/CD), predsjedavajući Ad hoc komiteta za reformu PSVE. Cilj reforme Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope je da se ojača njen politički značaj i učinkovitost, da njen rad postane vidljiviji, a učešće članova u njenom radu unaprijeđeno. Osim toga, cilj je i jačanje interakcije između PSVE i nacionalnih parlamenata, te jačanje međuparlamentarne saradnje, uključujući saradnju s Evropskim parlamentom. Kako bi ostvarila ovaj cilj, Skupština je predložila niz mjera koje podrazumijevaju promjene u praksi, metodama rada, strukturi Skupštine i izmjene Poslovnika. Reformom je, između ostalog, predviđeno smanjenje broja komiteta s deset na osam, smanjenje dužine trajanja govora na plenarnom zasjedanju, pojednostavljenje u proceduri podnošenja amandmana, bolje praćenje provođenja skupštinskih tekstova u nacionalnim parlamentima, te druge mjere. Detaljniji opis usvojenih mjera sadržan je u Rezoluciji br. 1822 (2011).

Napredak Monitoring procedure Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope

U godišnjem izvještaju o napretku monitoring procedure, Monitoring komitet prezentirao je svoje aktivnosti od juna 2010. godine. Izvještaj obuhvata deset zemalja koje su pod monitoring procedurom: Albanija, Armenija, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Moldavija, Crna Gora, Ruska Federacija, Srbija i Ukrajina, četiri zemlje koje su u postmonitoring dijalogu te 11 zemalja članica VE koje nisu u strogom smislu pod monitoring procedurom. U usvojenoj Rezoluciji br. 1827 (2011.) navodi se da postoji hitna potreba za uklanjanjem etnički zasnovanih prepreka za kandidiranje na izborima u Bosni i Hercegovini. Nadalje, u Rezoluciji stoji da je nemogućnost glavnih političkih stranaka da postignu konsenzus pokrenula ozbiljnu političku krizu, a vlada na državnom nivou nije formirana od izbora održanih u oktobru 2010. Predloženom rezolucijom **Skupština je pozvala Parlamentarnu skupštinu BiH da revidira Ustav i izbornu zakonodavstvo s ciljem eliminiranja etnički zasnovanih ograničenja na pravo kandidiranja na izborima, kako bi postupila u skladu sa standardima Evropske konvencije o ljudskim pravima.** Također su pozvane političke snage u BiH da se uključe u konstruktivan dijalog s ciljem prevazilaženja političke i institucionalne krize.

Azilanti i izbjeglice: podjela odgovornosti u Evropi

Parlamentarna skupština Vijeća Evrope vjeruje da je potrebno preduzeti dodatne mjere kako bi se odgovornost za izbjeglice i azilante pravedno podijelila u Evropi, te kako bi oni koji traže međunarodnu zaštitu imali pristup efikasnim sistemima za procesuiranje svojih zahtjeva. Također, Skupština je uvjeren da je odgovornost svih zemalja članica Vijeća Evrope da ispune svoje međunarodne pravne i humanitarne obaveze koje imaju prema Konvenciji UN-a o statusu izbjeglica. Potrebno je da zemlje članice osiguraju integritet vlastitih granica jer propusne vanjske granice

olakšavaju međunarodnu trgovinu ljudima, kao i da interese izbjeglica i azilanata razlikuju od interesa osoba koje migriraju iz ekonomskih razloga. Efikasnu zaštitu azilanata i izbjeglica nije moguće ostvariti bez podjele odgovornosti, te je PSVE pozvala zemlje članice da pruže direktnu pomoć zemljama kojima je pomoć potrebna, posebno onima koje se suočavaju s velikim migracijskim tokovima na jugu Mediterana, kao i da jačaju saradnju sa zemljama prijema i tranzita. Zemlje koje su prve na udaru velikih migracijskih tokova pozvane su da garantiraju pristup svojim teritorijama svim osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita; omoguće neophodne uslove prijema u skladu s ljudskim pravima i humanitarnim standardima; osiguraju brz i pravedan proces obrade zahtjeva za azil, kao i kvalitet i konzistentnost odluka i osiguraju integritet svojih granica, te kontolu neregularnih migracijskih tokova.

Presretanje i spašavanje azilanata, izbjeglica i ilegalnih migranata na moru

Skupština je razmatrala mjere koje se preduzimaju prema migrantima koji dolaze brodovima u Evropu. Putnici često putuju u nesigurnim plovilima, u nemilosti su beskrupuloznih trgovaca ljudima i vrlo su česti incidenti s fatalnim posljedicama. Ponekad se oni jednostavno tjeraju nazad u zemlju porijekla što dovodi u pitanje princip zabrane protjerivanja, a postoje i vrlo različita shvatanja toga šta predstavlja „sigurno mjesto“ na koje se odvođe oni koji su spašeni. Skupština je u Rezoluciji br. 1821(2011) podsjetila da države imaju jasnu moralnu i pravnu obavezu da spase ljude u nevolji i bez ikakvog odgađanja, kao i na činjenicu da države nisu izuzete od principa zabrane protjerivanja na otvorenom moru. Države članice pozvane su da bez izuzetaka i bez odgađanja pomognu osobama koje se nađu u nesreći na moru, da prema ljudima koje presretnu postupaju humano, da se suzdrže od svih akcija koje bi mogle značiti kršenje principa zabrane protjerivanja i presretnutim osobama omoguće pristup pravednoj i efikasnoj proceduri aplikacije za azil.

Situacija u Tunisu

Izveštaj o situaciji u Tunisu prati razvoj događaja u toj zemlji od januara 2011. i pozdravlja pozitivne promjene i reforme koje su pokrenule prijelazne vlasti u Tunisu. PSVE je odala priznanje hrabrosti, sposobnosti i odlučnosti članova privremene vlade i predstavnicima civilnog društva koji su pokazali volju da transformiraju Tunis u slobodnu, demokratsku i otvorenu zemlju. Skupština je, nadalje, izrazila spremnost da pomogne svojim iskustvom, ali bez namjere da daje lekcije ili nameće modele. Svaka podrška i pomoć moraju biti vođeni poštivanjem suverene volje Tunizana i njihovog dostojanstva. Prijelazne vlasti u Tunisu pozvane su da u okviru izborne kampanje za Skupštinu garantiraju poštovanje osnovnih političkih sloboda, osiguraju poštovanje osnovnog demokratskog principa odvajanja zemaljske i duhovne vlasti, osiguraju transparentnost finansiranja političkih stranaka i izborne kampanje. Skupština je pozvala buduće vlasti da nastave proces političkih reformi uzimajući za inspiraciju univerzalne principe i vrijednosti kao i iskustvo demokratske tranzicije akumulirano u Vijeću Evrope.

Zahtjev Parlamenta Maroka za statusom partnera za demokratiju s Parlamentarnom skupštinom Vijeća Evrope

Rezolucijom br. 1818 (2011) Parlamentarna skupština Vijeća Evrope donijela je odluku o odobrenju statusa „partnera za demokratiju“ Parlamentu Maroka. Ovo je prvi parlament kojem je dodijeljen status partnera za demokratiju od uvođenja statusa u januaru 2010. Zaključeno je da Parlament Maroka ispunjava formalne kriterije utvrđene Poslovníkom PSVE. Istaknuto je da su predsjednici oba doma marokanskog parlamenta preduzeli napore kako bi podigli svijest vlasti, ključnih političkih aktera i civilnog društva u Maroku o potrebi napretka u diskusiji o smrtnoj kazni i kako bi se održao moratorij na provođenje smrtno kazne koji je uspostavljen 1993. godine. Skupština je pozdravila i opredijeljenost Maroka za duboke ustavne, institucionalne i pravne reforme, te je odlučila da za dvije godine uradi procjenu ispunjavanja obaveza koje je Parlament Maroka preuzeo, kao i procjenu napretka reformi.

Debata o političkim i humanitarnim posljedicama stanja u Siriji i Libiji

Skupština je prvog dana zasjedanja donijela odluku o održavanju debate o aktuelnom pitanju (debata koja nije ranije predviđena dnevnim redom zasjedanja) - o političkim i humanitarnim posljedicama stanja u Siriji i Libiji. Otvarajući debatu o aktuelnom pitanju, Robert Walter (Ujedinjeno Kraljevstvo, EDG) rekao je da vrijedno evropsko iskustvo može pomoći zemljama u arapskom svijetu koje žele da postignu demokratiju. Ipak, kako je ocijenio gosp. Walter, „nije vrijeme za diktiranje rješenja“, ali je „potrebno da VE bude spremno da pomogne, ukoliko na to bude pozvano“.

Povećanje broja žena u tijelima za donošenje odluka

Na osnovu izvještaja Gisele Gautier (Francuska, EPP/CD), PSVE je diskutirala o modalitetima za povećanje broja žena u tijelima koja donose bitne ekonomske i socijalne odluke. Zaključeno je kako bi uvođenje kvota u privatne i socio-ekonomske sektore unaprijedilo učešće žena u tijelima za donošenje odluka. S tim u vezi, Skupština je u Rezoluciji br. 1825 (2011) predložila da države članice uvedu obavezu da državne i velike privatne kompanije garantiraju minimalno 40% zastupljenost žena u upravnim tijelima. Također je predloženo da države članice uvedu mjere koje bi omogućile ženama da usklade porodične i profesionalne odgovornosti bez potrebe da biraju jedno ili drugo.

Ka evropskoj konvenciji o pravima mladih

Slijedom debate održane na osnovu izvještaja Elvire Kovacs (Srbija, EPP/CD), PSVE je usvojila preporuku kojom traži od Komiteta ministara VE da izda instrukciju relevantnim međuvladinim tijelima da ispituju mogućnost izrade okvirne konvencije o pravima mladih. Konvencija bi bila zasnovana na sljedećih deset principa: 1. definicije, 2. obrazovanje i usavršavanje, 3. zapošljavanje, 4. stanovanje, 5. zdravlje i pravo na zdrav okoliš, 6. učešće u društvu, 7. kultura i sport, 8. nediskriminacija; 9. upoznavanje s omladinskim politikama, 10. provođenje.

Zaustavljanje naglog pada u zaposlenosti mladih u Evropi

U izvještaju Marije Pejnović-Burić (Hrvatska, EPP/CD) navodi se da su mladi u Evropi snažno pogođeni nezaposlenošću: jedna od pet mladih osoba je bez posla i stope nezaposlenosti mladih dvostruko su veće od stopa nezaposlenosti ostatka populacije. Sve ovo dešava se uprkos činjenici da većina mladih Evropljana danas ima bolje obrazovanje od svojih roditelja i da se mnoge evropske zemlje suočavaju s nedostatkom radne snage u sve većem broju sektora. U Rezoluciji br. 1828 koja je usvojena nakon održane debate države članice pozvane su da usklade svoje javne politike kako bi u potpunosti provele odredbe revidirane Evropske socijalne povelje koje se odnose na rad, te da daju prioritet smanjenu nezaposlenosti mladih. Potrebno je da promoviraju bolje kvalifikacije i vještine, veću mobilnost i međugeneracijsku solidarnost, veću interakciju između poslodavaca, državnih agencija za zapošljavanje i mladih koji traže posao.

Budžet i programi Vijeća Evrope za finansijski period 2012.-2013.

Parlamentarna skupština VE pozdravila je odluku Komiteta ministara VE i generalnog sekretara VE da uvedu dvogodišnji program i budžet za 2012.-2013. Prema stavu Skupštine, ovo predstavlja korak naprijed, uz uslov da pravila o izvršenju dozvole fleksibilno korištenje dotacija. Izvjestilac Komiteta za ekonomske reforme i razvoj gosp. Erol Aslan Cebeci (Turska, EPP/CD) rekao je da je potrebno aktivnosti uskladiti tako da odgovaraju ciljevima svih zemalja članica, a ne samo ciljevima Komiteta ministara, odnosno ministarstava vanjskih poslova. Skupština je svjesna da je cilj novih mjera koje donosi reforma Organizacije da se VE prilagodi novi izazovima, posebno izazovima kao što je pomoć nastajućim demokratijama u mediteranskom bazenu. U tom kontekstu, pozdravljena je i odluka generalnog sekretara VE o formiranju Foruma za demokratiju u Strasbourgu kao jedne vrste Davosa za demokratiju koji bi uključivao jako učešće civilnog društva i međunarodnih nevladinih organizacija.

3. ZNAČAJNIJA OBRAĆANJA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI VIJEĆA EVROPE

Prvog dana zasjedanja parlamentarcima se, u svojstvu predsjedavajućeg Komiteta ministara VE, obratio **minister vanjskih poslova Ukrajine Kostyantyn Gryshchenko**. Na početku svog izlaganja ministar Gryshchenko rekao je da Komitet ministara VE, a posebno ukrajinsko predsjedavanje, pridaju posebnu pažnju razvoju konstruktivne saradnje s PSVE, te je izrazio nadu da će saradnja između međuvladine i parlamentarne grane Vijeća Evrope nastaviti da se razvija u duhu načela ukrajinskog predsjedavanja „Zajedničke vrijednosti – zajednički naponi“. Podsjetio je parlamentarce na tri glavna prioriteta ukrajinskog predsjedavanja: zaštita prava djece, promocija ljudskih prava i vladavina prava u kontekstu demokratije i stabilnosti u Evropi, te jačanje demokratskih procesa na lokalnom i regionalnom nivou. Posebno značajnim ocijenio je postizanje dogovora o prioritetima tri uzastopna predsjedavanja – ukrajinskog, britanskog i albanskog, što praktično znači da će aktivnosti trenutnog predsjedavanja biti nastavljene i nakon isteka šestomjesečnog predsjedavanja Vijećem Evrope. Govoreći o aktivnostima Komiteta ministara i situacijama u pojedinim zemljama i regionima, **Gryshchenko se osvrnuo i na situaciju u Bosni i Hercegovini: „Nedostatak stvarnog napretka u formiranju državne vlasti u Bosni i Hercegovini, podsjeća nas, nažalost, da je potrebno mnogo više napora kako bi se osiguralo da ova zemlja uspostavi efikasne i kredibilne demokratske institucije i nastavi provoditi hitne reforme. Prošlog mjeseca politička situacija u BiH bila je predmetom veoma poučne razmjene mišljenja između Grupe izvjestilaca za demokratiju, visokog predstavnika za BiH i specijalnog predstavnika EU, te šefa Misije OSCE-a u BiH. U kontekstu nadziranja izvršenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci, Komitet ministara je još jedanput izrazio žaljenje što nije pronađen politički konsenzus o sadržaju ustavnih i zakonodavnih amandmana neophodnih za izvršenje presude, uprkos ponovljenim pozivima koje Komitet upućuje već više od godinu dana“.**

Drugog dana zasjedanja Skupštini se obratio i **predsjednik Ukrajine Viktor Yanukovych**. U svom obraćanju predsjednik Yanukovych istakao je kako je za jedinstvo ukrajinskog društva značajno da Ukrajina slijedi put evropskih integracija i u isto vrijeme jača odnose sa susjednim zemljama, posebno s Rusijom. U kontekstu ukrajinskog predsjedavanja Vijećem Evrope, naveo je da ima posebnu odgovornost za jačanje institucionalne i političke reforme VE i za povećanje učinkovitosti Evropskog suda za ljudska prava. Nadalje je govorio o nizu složenih reformi kroz koje je Ukrajina prošla u protekloj godini, te o prioritetima svoje politike u koje spadaju pravosudna reforma, borba protiv korupcije, uspostavljanje sistema javnog informiranja i jačanje civilnog društva. Nakon obraćanja, parlamentarci su postavljali gosp. Yanukovychu pitanja u vezi s vladavinom prava u Ukrajini, borbom protiv korupcije, stavom u vezi s provedenjem ustavnih reformi, statusu Transdnjestrije, prijetnjama koje černobilska elektrana i dalje predstavlja.

U srijedu, trećeg dana, upriličena su obraćanja generalnog sekretara VE Thorbjorna Jaglanda, predsjednika Armenije Serzha Sargsyana i ministra vanjskih poslova Bugarske Nickolaya Mladenova.

Generalni sekretar VE **Thorbjorn Jagland** govorio je u okviru debate „Živjeti zajedno u Evropi 21. stoljeća“. Naveo je da je različitost životna činjenica današnje Evrope. „Pokušati riješiti se različitosti vodilo bi katastrofi“(…)“ Iz prošlosti nam je poznato koliko je opasno kada Evropa ne može da se nosi s činjenicom da je kontinent različitosti i stoga ćemo, ukoliko ne nađemo zajednički interes, bit ćemo suočeni s opasnim problemima“. Ono što je jako pozitivno, a što je ocijenjeno i u Izvještaju Grupe eminentnih osoba VE, jeste da kada dođete u Evropu, ne morate se riješiti svog identiteta, niti kulturnog niti religijskog. Naprotiv, imate pravo zadržati svoj identitet, ali ste obavezni poštovati i živjeti u skladu a kulturom, standardima i vrijednostima koje su prihvaćene u Evropi. Upravo tu, prema riječima gosp. Jaglanda, leži mogućnost Vijeća Evrope. Potrebno je jačati zajedničke vrijednosti i instrumente koji održavaju te vrijednosti, posebno Evropsku konvenciju o ljudskim pravima.

Predsjednik Armenije je u svom obraćanju okarakterizirao Vijeće Evrope kao glavnog partnera u procesu uspostavljanja i jačanja demokratije u Armeniji. Osvrnuo se i na političku krizu u Armeniji iz

marta 2008. godine iz koje je Armenija, zahvaljujući konstruktivnom dijalogu, izašla s unaprijeđenim zakonodavstvom i pozabavila se sa slabostima svog pravnog sistema. Armenske vlasti stekle su smisao za toleranciju i kulturu dijaloga, naučile da slušaju i poštuju mišljenja drugih i shvatile da pozicija i opozicija nisu neprijatelji. Predsjednik Sargsyan je nadalje govorio o značaju uspostave atmosfere povjerenja i tolerancije s ciljem postizanja rješenja za sukob u Nagorno-Karabakhu. U tom smislu, pozvao je Vijeće Evrope da uspostavi veze s Nagorno Karabakhom koji je, bez obzira na svoj status, sastavni dio Evrope.

U obraćanju Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope bugarski ministar vanjskih poslova **Nikolay Mladenov** govorio je o „vjetrovima promjena“ u južnom susjedstvu Evrope, naglašavajući da Evropa mora podijeliti svoje iskustvo demokratske tranzicije s arapskim zemljama. Izrazio je svoju podršku prijedlogu predsjednika PSVE Mevlüta Çavuşoğlua za organiziranjem novog samita Vijeća Evrope, što je, kako je rekao, opravdano krupnim događanjima poput pristupa Evropske unije Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima, tekućom reformom VE te značajnim promjenama koje se dešavaju u arapskom svijetu.

Pripremila¹

Sekretar Delegacije
Edina Vejzagić

Dostavljeno:

- kolegijima oba doma PSBiH
- Komisiji za vanjske poslove PDPSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji PS BiH u PSVE
- Kolegiju Sekretarijata
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH
- a/a

---

¹ Uz saglasnost članova Delegacije